

EKSAMEN

Emnekode: SFT 20211	Emne: Tysk i kontrast
Dato: 27.11.2014	Eksamenstid: kl 9.00 til kl 14.00
Hjelpemiddel: Ingen	Faglærere/Faglærarar: Kåre Solfjeld Frode Lundemo
Eksamensoppgava/Eksamensoppgåva: Settet består av 4 sider inklusiv denne framsida. Kontroller at det er komplett før du begynner å svare på spørsmåla. Alle oppgavene/oppgåvene – bortsett fra/frå oversettelsen/omsetjinga til norsk – skal besvares/svarast på på tysk.	
Sensurdato: 18.12.2014 Karakterene/Karakterane er tilgjengelige for studenter/studentar på studentweb senest/seinast dagen etter oppgitt sensurfrist.	

1. Übersetzen Sie den nachstehenden Text ins Norwegische:

Das Wohnen hat sich in Österreich in den vergangenen Jahren wieder spürbar verteuert. Die bei einer Pressekonferenz vorige Woche vorgelegte Statistik zeugt von einem starken Anstieg der Mietpreise in Österreich. Alleine zwischen 2009 und 2013 sind die Mieten um 13 Prozent gestiegen. Am stärksten verteuerte sich seit 2009 das Wohnen in den von Privatbesitzern vermieteten Wohnungen – mit einem Plus von 17,2 Prozent auf 7,8 Euro je Quadratmeter. Wesentlich geringer, aber immer noch stark spürbar war der Anstieg bei Gemeindewohnungen – plus 8,3 Prozent auf 5,8 Euro. Die Statistik zeigt auch, dass in Österreich die meisten ihre Wohnung mieten und dass europaweit nur in Deutschland noch mehr gemietet wird als in Österreich.

(krone.at, 04.11.14, etwas geändert)

2. Übersetzen Sie den nachstehenden Text ins Deutsche:

Bokmål

At Malala Yousafzai tildeles Nobels fredspris i år, har ført til mange positive reaksjoner. Hun er bare 17 år gammel, men har likevel lært å opptre profesjonelt i internasjonale sammenhenger og å utnytte sin popularitet til å formidle sitt politiske budskap. Allerede for en del år siden oppfordret Malalas far henne til å opptre i mediene. Budskapet hennes var at også jenter skulle få muligheten til å utdanne seg, selv om de vokste opp i regioner som var preget av ekstremisme. Blant annet skrev hun en nettdagbok, hvor hun fortalte hvordan det var å leve under Taliban. Faren forsto at det at Malala opptrådte i mediene, var langt mer effektivt enn om han selv hadde gjort det. Malala får imidlertid ikke prisen alene. Inderen Kailash Satyarthi deler prisen med henne. Han har i en årrekke kjempet mot at barn blir utnyttet. For eksempel må mange barn i fattige områder arbeide i fabrikker under svært dårlige og til dels farlige forhold.

Selv om nobelkomitéen får ros for at de valgte de to, har det også kommet visse kritiske kommentarer. I Tyskland har man for eksempel pekt på at det er 25 år siden muren falt. Alfred Nobel skrev at fredsprisen skulle gis til personer som har bidradd til å fremme fred og avskaffe militær spenning i verden. Det er ingen tvil om at det som skjedde høsten for 25 år siden, oppfyller disse kriteriene. Det motet som både enkeltmennes-

ker og tyske politikere viste, hadde absolutt fortjent oppmerksomhet i 2014. Mange mener også at nobelkomitéen fjerner seg fra de tankene som lå til grunn for prisen opprinnelig.

Nynorsk

At Malala Yousafzai vert tildelt Nobels fredspris i år, har ført til mange positive reaksjonar. Ho er bare 17 år gamal, men har likevel lært å opptre profesjonelt i internasjonale samanhengar og å utnytte populariteten sin til å formidle den politiske budskapet sin. Alt for ein del år sidan oppfordra faren til Malala henne til å opptre i media. Budskapet hennar var at også jenter skulle få sjansen til å utdanne seg, sjølv om dei vaks opp i regionar som var prega av ekstremisme. Blant anna skreiv ho ei nettdagbok, der ho fortalde korleis det var å leve under Taliban. Faren forstod at det at Malala opptredde i media, var langt meir effektivt enn om han sjølv hadde gjort det. Malala får imidlertid ikkje prisen aleine. Indaren Kailash Satyarthi deler prisen med henne. Han har i ei årrekke kjempa mot at barn vert utnytta. For eksempel må mange barn i fattige område arbeide i fabrikkar under svært dårlege og til dels farlege forhold.

Sjølv om nobelkomitéen får ros for at dei valde dei to, har det også kome visse kritiske kommentarar. I Tyskland har ein for eksempel peika på at det er 25 år sidan muren fall. Alfred Nobel skreiv at fredsprisen skulle gjevast til personar som har bidradd til å fremje fred og avskaffe militær spenning i verda. Det er ingen tvil om at det som skjedde hausten for 25 år sidan, oppfyller desse kriteria. Det motet som både enkeltmenneske og tyske politikarar viste, hadde absolutt fortent merksemd i 2014. Mange meiner også at nobelkomitéen fjernar seg frå dei tankane som låg til grunn for prisen opphøveleg.

3. Älteres Deutsch

a. Konsonantismus

Vergleichen Sie die nachstehenden Wörter 1–4 mit den entsprechenden Wörtern im Norwegischen in Bezug auf den Konsonantismus. Worauf sind die Unterschiede zurückzuführen? Erläutern Sie.

1 *Pfeffer*

2 *sitzen*

3 *Buch*

4 *tief*

b. Änderungen im Vokalismus im Übergang zwischen Mittelhochdeutsch und Frühneuhochdeutsch

Die nachstehenden neuhochdeutschen Wörter 1–3 repräsentieren je eine Änderung im Vokalismus, die in der mittelhochdeutschen Periode anfängt und sich im Frühneuhochdeutschen vollzieht. Um welche Änderungen handelt es sich? Erklären Sie.

1 *mein*

2 *Vogel*

3 *lieb*